

Aviz al Comitetului Regiunilor privind Finanțarea creșterii IMM-urilor

(2007/C 146/11)

COMITETUL REGIUNILOR

- recomandă insistent utilizarea permanentă a evaluărilor de impact asupra IMM-urilor a tuturor actelor legislative și politicilor UE noi, care ar putea afecta direct dezvoltarea IMM-urilor;
- recomandă adoptarea de măsuri pentru facilitarea accesului IMM-urilor la instituțiile și organizațiile financiare intermediare responsabile cu furnizarea mijloacelor de finanțare prin CIP și JEREMIE. CoR recomandă, de asemenea, ca grupul BEI să aibă o atitudine mai activă în comunicarea rolului său, a valorii sale adăugate și a modalităților de acces la noile instrumente CIP și JEREMIE;
- recomandă insistent Comisiei Europene să includă bunele practici regionale printre subiectele discuțiilor ulterioare la nivel european. Regiunile pot stimula capitalul privat potențial disponibil prin crearea și finanțarea de rețele de „capital informal”, punându-i pe investitorii privați în legătură cu întreprinderile noi;
- recomandă insistent ca măsurile financiare să fie însoțite de instrumente complementare. Regiunile sunt furnizori importanți de infrastructuri necesare facilitării activităților IMM-urilor, cum sunt dezvoltarea de sisteme de producție locale și formarea profesională. Regiunile posedă, de asemenea, o experiență prețioasă, pe care o pot oferi, în materie de incubatoare de afaceri (finanțate de FSE), prin politicile comune privind instalațiile și personalul, prin sprijinirea inovațiilor, a formării și prin oferirea de programe de stimulare a comportamentului investițional. Este necesară, de asemenea, includerea dezvoltării spiritului antreprenorial în programele educaționale. Complementaritatea acestor măsuri este tocmai ceea ce le poate asigura întreprinderilor noi șanse mai bune de succes.

Text de referință

Comunicarea Comisiei Europene către Consiliu, Parlamentul European, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor „Punerea în aplicare a programului comunitar Lisabona: Finanțarea creșterii IMM-urilor — Promovarea valorii adăugate europene”

COM(2006) 349 final

COMITETUL REGIUNILOR,

având în vedere Comunicarea Comisiei către Consiliu, Parlamentul European, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor; *Punerea în aplicare a programului comunitar Lisabona — Finanțarea creșterii IMM-urilor — Promovarea valorii adăugate europene — Politici moderne pentru creștere și ocuparea forței de muncă în IMM-uri* COM (2006) 349 final;

având în vedere decizia Comisiei Europene din 29 iunie 2006 de a consulta Comitetul Regiunilor pe aceasta temă, în conformitate cu articolul 265 alineatul (1) din Tratatul de instituire a Comunității Europene;

având în vedere decizia Biroului CoR din 25 aprilie 2006 de a solicita Comisiei pentru politici economice și sociale să elaboreze un aviz pe această temă;

având în vedere proiectul de aviz CdR 338/2006 rev. 1 adoptat la 15 decembrie 2006 de Comisia pentru politici economice și sociale (Raportor: **Dl Harry Dijkma** (NL/ALDE), membru al Consiliului executiv al provinciei Flevoland);

întrucât:

23 de milioane de IMM-uri din întreaga Europa produc 67 % din PIB-ul UE și creează 75 de milioane de locuri de muncă, iar, în anumite sectoare, IMM-urile furnizează 80 % din locurile de muncă; din numărul total de întreprinderi, 99 % fac parte din categoria microîntreprinderilor (care angajează între 1 și 9 persoane)

adoaptă prezentul aviz în cea de-a 68-a sesiune plenară, care a avut loc la 13-14 februarie 2007 (ședința din 13 februarie)

1. Punctul de vedere al Comitetului Regiunilor

COMITETUL REGIUNILOR

Susținerea procesului Lisabona

1.1 **ia nota cu satisfacție** de Comunicarea Comisiei Europene privind finanțarea creșterii IMM-urilor, care oferă o analiză clară a problemelor și instrumentelor instituțiilor comunitare și ale statelor membre.

1.2 **sprijină** concluziile Consiliului de primăvară, subliniind faptul că o piață financiară integrată și un acces suficient la finanțări sunt esențiale pentru creșterea întreprinderilor mici și mijlocii. Procesul Lisabona furnizează un cadru pentru îmbunătățirea accesului la finanțări, prin reforme la nivel național și la nivelul UE. Implicarea autorităților locale și regionale reprezintă un factor cheie pentru succesul reformelor din cadrul procesului Lisabona. Pentru a sprijini un parteneriat real între diferitele niveluri de guvernare, Comitetul Regiunilor a demarat o anchetă la nivel european cu privire la implicarea autorităților locale și regionale în elaborarea programelor naționale de reformă, a realizat o analiză a dimensiunii locale și regionale a acestor programe și a lansat o platformă de monitorizare a procesului Lisabona.

Un mediu mai bun pentru investițiile cu capital de risc

1.3 **recunoaște** faptul că, în ciuda progresului considerabil din ultimii ani, este evident că este nevoie de mai multe acțiuni și de dezvoltarea mai multor instrumente pentru ca Europa să îndeplinească obiectivele Agendei Lisabona. Piețele europene de

capital de risc funcționează încă la un nivel sub potențialul lor real. Acest lucru reflecta eșecul pieței de a finanța capitalurile de pornire și consolidare, din cauza problemelor apărute atât la nivelul ofertei, cât și la cel al cererii de capital de risc. Drept rezultat, inovațiile potențiale nu sunt exploatate în întregime, ceea ce duce la o creștere economică mai redusă și la un nivel mai scăzut de ocupare a forței de muncă. În afara de aceasta, foarte puține companii europene tinere care utilizează tehnologii inovatoare s-au dezvoltat suficient încât să devină lideri globali în sectorul lor.

1.4 **salută** intenția instituțiilor comunitare și a statelor membre de a crea condițiile necesare pentru o triplare durabilă a investițiilor fondurilor cu capital de risc în companii noi sau tinere până în 2013.

1.5 **recunoaște** faptul că sistemele financiare și cele bancare din Europa variază foarte mult de la un stat membru la altul și că este nevoie de o mai bună armonizare pentru ca IMM-urile să beneficieze de condiții egale pentru exploatarea potențialului pieței interne, pentru stimularea creșterii și a ocupării forței de muncă.

1.6 **este de acord** cu Comisia că este esențial să existe o strategie de ieșire pentru orice investiție cu capital de risc. CoR împărtășește opinia Comisiei că multe piețe bursiere europene au găsit soluții alternative bune, care permit companiilor în creștere să aibă acces la capital și, prin urmare, este favorabil adopției de măsuri care să faciliteze un acces larg la finanțare la nivel european, prin intermediul burselor de creștere.

1.7 **recunoaște** faptul că lipsa actuală de finanțare în faza de consolidare inhibă creșterea și inovarea în UE. CoR împărtășește opinia Comisiei că, pentru realizarea unor investiții de succes, sunt necesare o mai bună specializare a fondurilor și dezvoltarea unei expertize sectoriale.

1.8 **este de acord** cu Comisia că administratorii profesioniști de capitaluri de risc trebuie să aibă posibilitatea să mobilizeze capitaluri și să le investească peste graniță, pe piața unică, fără a fi obligați la plata unor impozite excesive și fără a se confrunta cu formalități administrative greoaie. Comitetul solicită statelor membre să adopte măsurile adecvate pentru a asigura o concurență loială și condiții egale pentru investițiile transfrontaliere, prin care să se armonizeze sarcinile fiscale și să se reducă sarcinile birocratice în mod reciproc.

1.9 **salută** noua propunere de instituire a unui brevet european cu costuri reduse pentru IMM-uri. Costurile ridicate implicate de actualul brevet european împiedică dezvoltarea economică rapidă a inovațiilor.

Mai multe fonduri pentru creditarea IMM-urilor

1.10 **recunoaște** că, în continuare, creditele bancare sunt principala sursă de finanțare a întreprinderilor mici și mijlocii. Comitetul regretă faptul că Acordul Basel II va avea drept consecință creșterea cu 50 % a ponderării pentru creditele comerciale cu un grad mai înalt de risc, ceea ce va duce foarte probabil la creșterea costurilor împrumuturilor pentru întreprinderile noi și pentru cele inovatoare.

1.11 **regretă** faptul că o problema majoră legată de accesul IMM-urilor la finanțări este retragerea băncilor mari de pe piețele locale din zone rurale, slab populate sau slab dezvoltate economic. Drept urmare, împrumuturile devin tot mai dependente de băncile locale, care se specializează în credite pentru IMM-uri. O modificare a reglementărilor în acest domeniu ar putea avea un impact important asupra disponibilității fondurilor pentru IMM-uri.

1.12 **recunoaște** faptul că Europa este caracterizată de anumite trăsături culturale, care constituie și o sursă potențială de creștere. Întreprinderile mici și mijlocii ar trebui încurajate să își modifice comportamentul în ceea ce privește asumarea de riscuri și spiritul antreprenorial, pentru a depăși obstacolele din calea creșterii.

Contribuția UE la finanțarea IMM-urilor

1.13 **recunoaște** faptul că este nevoie de soluții concrete, adaptate la grupul țintă, pentru asigurarea accesului la capitaluri de risc. Posibilitățile la îndemâna autorităților regionale în ceea ce privește asigurarea de capitaluri pentru fondurile cu capital de risc sunt limitate și, prin urmare, Comitetul salută posibilitatea ca FEDR să capitalizeze fondurile regionale cu capital de risc. Furnizarea de finanțări publice în condiții profitabile modifică

relația risc-profit pentru investitorii privați și îi face mai dornici să intre pe piața de capital de risc.

1.14 **salută** existența instrumentelor comunitare din cel de-al 7-lea program-cadru pentru cercetare și dezvoltare, a programului-cadru pentru competitivitate și inovare (CIP) și JEREMIE.

1.15 **salută** posibilitatea oferită prin regulamentul privind Fondul European de Dezvoltare Regională de a utiliza cofinanțare UE pentru înființarea unui sistem de „bonuri de cunoștințe” („knowledge vouchers”) pentru a stimula trecerea de la inovații la aplicarea comercială a acestora.

1.16 **recunoaște** faptul că Banca Europeană de Investiții (BEI) și Fondul European de Investiții (FEI) nu sunt echipate pentru relații directe cu IMM-urile, ci pentru a furniza asistență tehnică și capital, împreună cu instrumentele programelor JEREMIE și CIP, prin intermediul instituțiilor și organizațiilor financiare din statele membre și din regiunile acestora.

1.17 **recunoaște** că instrumentele UE se adresează cu precădere întreprinderilor noi și celor foarte performante, în ciuda faptului că 75 % dintre IMM-uri fac parte din alte categorii.

2. Recomandările Comitetului Regiunilor

COMITETUL REGIUNILOR

Susținerea procesului Lisabona

2.1 **recomandă** Comisiei să încurajeze o gamă largă de soluții pentru îmbunătățirea accesului IMM-urilor la finanțare, astfel încât finanțarea oferită să fie adaptată nevoilor IMM-urilor individuale. Diversitatea IMM-urilor din Europa este unul dintre principalele atuuri ale economiei europene.

2.2 prin urmare, **recomandă insistent** utilizarea permanentă a evaluărilor de impact asupra IMM-urilor a tuturor actelor legislative și politice UE noi care ar putea afecta direct dezvoltarea IMM-urilor.

Un mediu mai bun pentru investițiile cu capital de risc

2.3 **recomandă** Comisiei și statelor membre să utilizeze mai mult facilitățile existente în domeniul investițiilor capitalurilor de risc și al modelelor de partajare a riscurilor, pentru a-i stimula pe investitorii privați să utilizeze instrumentele de capital pentru IMM-uri.

2.4 **recomandă** punerea în aplicare de politici care să ducă la schimbări de mentalitate și să încurajeze asumarea de riscuri, întrucât acestea pot ajuta la îndeplinirea obiectivelor Agendei Lisabona. CoR **recomandă** de asemenea ca, prin politicile lor, Comisia și statele membre să continue eforturile de a face să dispară „stigmatul eșecului”, în special cel asociat cu falimentul nefraudulos.

Mai multe fonduri pentru creditarea IMM-urilor

2.5 **consideră** că diversitatea actuală a instituțiilor de credit de pe piața europeană a retail banking-ului reflectă varietatea cererilor de produse și servicii financiare pentru persoane fizice, IMM-uri, corporații și autorități locale. Pentru a se putea răspunde în permanență acestei cereri, **recomandă** ca legislația comunitară să nu favorizeze nici un model de servicii bancare și nici un tip de client în raport cu celelalte.

2.6 **recomandă** luarea în considerare a experiențelor autorităților locale și regionale în procesul de schimburi de experiență și de bune practici din cadrul conferințelor și meselor rotunde tematice organizate de Comisie. Schimburile de experiență dintre actorii importanți din statele membre sunt de o importanță crucială pentru cei care doresc să fie informați cu ceea ce se întâmplă în lumea relativ mică a furnizorilor de capitaluri de risc.

2.7 **preconizează că** — din cauza îmbătrânirii populației — un număr tot mai mare de firme vor fi puse în vânzare și ca, prin urmare, finanțarea preluărilor (cumpărare de participațiuni sau achiziționare) merită tot interesul.

Contribuția UE la finanțarea IMM-urilor

2.8 **recomandă** adoptarea de măsuri pentru îmbunătățirea accesului IMM-urilor — și în special al microîntreprinderilor — la programele de cooperare din cadrul FP7.

2.9 **recomandă** adoptarea de măsuri pentru facilitarea accesului IMM-urilor la instituțiile și organizațiile financiare intermediare responsabile cu furnizarea mijloacelor de finanțare prin CIP și JEREMIE. CoR **recomandă** de asemenea ca grupul BEI să aibă o atitudine mai activă în comunicarea rolului său, a valorii sale adăugate și a modalităților de acces la noile instrumente CIP și JEREMIE.

2.10 **recomandă** monitorizarea continuă a posibilităților și dificultăților specifice ale pieței financiare europene, cum este efectul schimbărilor demografice.

2.11 **recomandă** asumarea unui rol mai important de către FEI în furnizarea de asistență pentru fondurile regionale cu capital de risc. FEI ar trebui, prin urmare, să ia în considerare posibilitatea de a împărtăși cunoștințe și experiența fondurilor regionale având o dimensiune minimă mai mică de 35 de milioane euro.

2.12 **recomandă** combinarea punctelor de informare actuale pentru IMM-uri de la nivel european, naționale și regional în vederea creării unui punct de informare unic, transparent și ușor accesibil. Este necesară încurajarea utilizării instituțiilor regionale existente și a funcțiilor Internet ale serviciilor guvernamentale (e-guvernare).

Mai bună guvernanta

2.13 **recomandă insistent** Comisiei Europene să includă bunele practici regionale printre subiectele discuțiilor ulterioare la nivel european. Regiunile pot stimula capitalul privat potențial disponibil prin crearea și finanțarea de rețele de „capital informal”, punându-i pe investitorii privați în legătura cu noile întreprinderi.

2.14 **recomandă insistent** ca măsurile financiare să fie însoțite de instrumentele complementare. Regiunile sunt furnizori importanți de infrastructuri necesare facilitării activităților IMM-urilor, cum sunt dezvoltarea de sisteme de producție locale și formarea profesională. Regiunile posedă de asemenea o experiență prețioasă, pe care o pot oferi, în materie de incubatoare de afaceri (finanțate de FSE), cu punerea în comun a instalațiilor și a politicii de personal, prin sprijinirea inovațiilor, a formării și prin oferirea de programe de stimulare a comportamentului investițional. Este necesară, de asemenea, includerea dezvoltării spiritului antreprenorial în programele educaționale. Complementaritatea acestor măsuri este tocmai ceea ce le poate asigura întreprinderilor noi șanse mai bune de succes.

2.15 **recomandă** ca statele membre și UE să-și intensifice eforturile pentru realizarea pieței unice, să pună în aplicare o legislație corespunzătoare privind piața unică și să îndepărteze toate obstacolele administrative neîntemeiate care stau în calea cooperării transfrontaliere — inclusiv barierele fiscale sau cele reprezentate de asigurările de credite pentru export — pentru îmbunătățirea competitivității și a deschiderii pieței europene în economia globală.

2.16 **recomandă** încurajarea implicării investitorilor individuali („business angels”) în dezvoltarea economică regională din întreaga Europă și invers. Este cunoscut faptul ca acești investitori preferă să facă afaceri în propria regiune, respectiv pe o rază de 100 până la 150 de km de propria reședință. Rețelele de investitori de tip business angels au nevoie de o mai mare vizibilitate.

2.17 **recomandă** utilizarea unui instrument regional de tipul fondului *revolving*, prin care participarea publică să fie canalizată, printr-un fond sau o structură de fonduri, înspre creșterea capacității de investiție a sectorului privat. Noile norme privind ajutoarele de stat ar trebui să permită regiunilor să continue să lucreze cu acest instrument durabil.

2.18 **recomandă** ca instrumentele UE legate de capitalul de risc să sprijine instrumentele regionale și naționale. Cofinanțarea suplimentară generează un volum mai mare și creează o masă critică pentru dimensiunile fondului, astfel încât rata sa de succes să poate fi îmbunătățită printr-o astfel de diversificare a portofoliului. Ea ar trebui, de asemenea, să permită investiții transfrontaliere, să ducă la armonizarea programelor și la o fragmentare mai redusă a pieței din UE.

Bruxelles, 13 februarie 2007.

Președintele
Comitetului Regiunilor
Michel DELEBARRE